

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان : بررسی درخواست اجرای صحیح بخشنامه ۹ جدید درآمد سازمان تامین اجتماعی با موضوع نحوه دریافت لیست و حق بیمه مدیرعامل و هیأت مدیره موظف شرکت ها

مرجع طرح موضوع: کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق ایران ، کانون شبکه مشاوران مدیریت و مهندسی ایران و شرکت مهندسان مشاور و شهرسازی شاربافت

تاریخ برگزاری جلسه: ۹۹/۰۴/۱۱

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه

تعداد پیوست ها: _

شرح موضوع:

طبق تبصره ۵ ماده ۴ قانون اصلاح قانون تامین اجتماعی مصوب سال ۱۳۸۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام، "در مواردیکه کارفرمایان موضوع بند ۴ ماده ۲ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ اشخاص حقیقی باشند و همچنین مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی می توانند با پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه در زمره مشمولین قانون مذکور قرار گیرند. آیین نامه اجرائی این تبصره شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و پرداخت حق بیمه های معوقه بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تامین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید."

در خصوص این تبصره نکات ذیل حائز اهمیت می باشد که بیمه این ماده یک بیمه اختیاری است، زیرا در این تبصره تصریح شده است که کارفرمایان می توانند بیمه نمایند. همچنین از جمله مشمولین این تبصره مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی هستند که براساس بند (ت) ماده ۱ آیین نامه آن، این عده در صورتی که حقوق دریافت نکنند، می توانند بیمه شوند که به نظر می رسد منظور عدم وجود رابطه استخدامی با رابطه کارگری و کارفرمایی است.

لازم به ذکر است در بند اول بخش کلیات و تعاریف بخشنامه ۹ مشترک فنی و درآمد سازمان تامین اجتماعی ابلاغی ۱۳۹۰ در جهت اجرای تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی، بیمه شده (کارفرما) بدین شکل تعریف شده است که اشخاص حقیقی و مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی هستند که حقوق دریافت نمی کنند. همچنین طبق بند ۴ بخشنامه مذکور نرخ پرداخت حق بیمه مطابق ماده ۲۸ قانون تامین اجتماعی می باشد. به علاوه براساس بند ۱۱ بخشنامه نیز "اعضای هیأت مدیره کارگاه های دارای شخصیت حقوقی که حقوق دریافت می دارند در صورت تمایل به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه می توانند با ارائه درخواست کتبی پس از بررسی اشتغال به کار در کارگاه و دریافت حقوق، نسبت به درج نام خود در لیست کارگاه همانند سایر بیمه شدگان و با نرخ ۲۷ درصد اقدام نمایند."

لیکن در اجرای تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی و بخشنامه ۹ مشترک فنی و درآمد، مشکلاتی برای فعالان بخش خصوصی (مدیران موظف) ایجاد شده است بدین ترتیب که برخی ادارات سازمان تامین اجتماعی، سهامداری افراد در شرکت ها از جمله شرکت های مشاور را به کارفرمایی تعبیر و اقدام به حذف چندین ماه سابقه و سنوات بیمه پردازی مدیرعامل و عضو هیأت مدیره که افراد امتیاز آور شرکت در سازمان برنامه و بودجه هستند نموده اند. در این خصوص ادارات تامین اجتماعی ضمن اشاره به تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی، به این نکته استناد می کنند که مدیرعامل موظف فردی است که در کارگاه دارای شخصیت حقوقی، براساس وظایف محوله طبق اساسنامه شرکت، انجام وظیفه و در مقابل آن حقوق دریافت می کنند و فاقد هرگونه سهم در شرکت و عضویت در هیأت مدیره می باشد و مراتب حقوق بگیری وی در دفاتر و اسناد مالی شرکت هر ماه همانند سایر

کارکنان به ثبت می رسد که در این صورت لیست و حق بیمه ایشان می بایست همانند سایر کارکنان ارسال و پرداخت گردد؛ لذا سهامدار بودن هیأت مدیره، مدیرعامل نمایانگر میزان مشارکت و تعهدات و منافع شرکت می باشد و وفق بخشنامه ۹ مشترک فنی و درآمد می بایستی نسبت به عقد قرارداد کارفرمایی و ارسال لیست بیمه اقدام نماید.

این امر در حالی است که معترضین به دلایل ذیل، الزام موظفین امتیاز آور شاغل در شرکت ها به انعقاد قرارداد کارفرمایی و پرداخت حق بیمه خارج از لیست بیمه اجباری شرکت را خلاف قوانین مصوب می دانند:

۱. کسی که عضو هیات مدیره یا مدیر شرکت است و یا حتی سهامدار شرکتی که در آن می کند، مشمول قانون کار می شود. به عبارت دیگر کسانی که این شرایط را دارند اگر در قبال مزد در شرکت فعالیت می کنند، به اعتبار ایجاد رابطه کارگری و کارفرمایی مشمول قانون کار بوده و می توانند از مزایای مربوطه مانند بیمه تامین اجتماعی اجباری استفاده کنند، ولی مشاهده می شود که شعب تامین اجتماعی این سوابق را زیر سوال برده و تنها درخواست بیمه کارفرمایی را برای این افراد را می پذیرند.

۲. طبق بند (ت) ماده ۱ آیین نامه تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی و بخشنامه ۹ درآمد، کارفرمایان عبارتند از اشخاص حقیقی و مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی که حقوق دریافت نمی کنند.

۳. سهامدار بودن تعبیر به کارفرمایی شده و مدیر موظف، ملزم به بیمه پردازی طی قرارداد کارفرمایی خارج از لیست مشاور شده است که این تعبیر خلاف قانون است.

۴. قانون بیمه کارفرمایی (تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی) در راستای ایجاد فرصت برای بیمه پردازی مدیران غیرموظف به قانون بیمه اجباری الحاق شده است.

۵. طبق مکاتبه صورت گرفته فی مابین سازمان تامین اجتماعی با سندیکای شرکت های ساختمانی (نامه شماره ۵۰۰۰/۹۷/۵۲۰ مورخ ۹۷/۰۵/۲۷)، سازمان چنین پاسخ داده است که کلیه اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل اشخاص حقوقی که از شرکت حقوق دریافت می نمایند و این موضوع برای سازمان تامین اجتماعی احراز می گردد، در این صورت می بایست لیست و حق بیمه آنان همانند سایر بیمه شدگان مشمول قانون تامین اجتماعی به شعبه ذیربط ارسال و پرداخت شود. لیکن در خصوص مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی که حقوق دریافت نمی کنند مشمول تبصره ۵ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی می شوند که می توانند نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه به همراه کارگران شاغل اقدام نمایند.

۶. طبق آیین نامه تشخیص صلاحیت، وضعیت امتیاز آوران مهندسان مشاور بدین شکل است که سرگروه موظف دارای شرایط لازم طبق جدول تخصص، عهده دار سرپرستی فعالیت های تخصصی در تشکیلات مشاور است. همچنین افراد فنی امتیاز آور می بایست تمام وقت در واحد خدمات مشاور شاغل باشند.

۷. با اعمال رویه ادارات تامین اجتماعی، برآوردن خواسته اطلاعیه شهریور ۹۸ نظام فنی و اجرایی که مستند سازی حضور دائم شاغلین را منوط به درج نام افراد امتیاز آور در لیست بیمه مشاور ساخته است، میسر نمی شود.

با عنایت به مطالب فوق، کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق ایران، کانون شبکه مشاوران مدیریت و مهندسی ایران، شرکت مهندسان مشاور و شهرسازی شاربافت از دبیرخانه کمیته ماده ۱۲ درخواست نموده اند تا درخواست اجرای صحیح بخشنامه ۹ جدید درآمد موضوع نحوه دریافت لیست و حق بیمه مدیرعامل و هیأت مدیره شرکت ها که حقوق دریافت می کنند، در دستور کار کمیته ماده ۱۲ قرار گیرد.

دستور جلسه شماره (۲)

عنوان: بررسی مشکلات پیمانکاران حوزه صنعت برق در پرداخت حق بیمه موضوع بخشنامه ۱۴/۵ سازمان تامین اجتماعی تحت عنوان "نحوه احتساب حق بیمه قراردادهای غیر عمرانی کلید در دست (PC و EPC)"

مرجع طرح موضوع: شورای گفتگوی اصفهان، شورای گفتگوی خوزستان و سندیکای صنعت برق اصفهان

تاریخ برگزاری جلسه: ۹۹/۰۴/۱۱

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه

تعداد پیوست ها: -

شرح موضوع:

پیمانکاران حوزه صنعت برق در ارتباط با نحوه احتساب حق بیمه متعلقه در قراردادهای منعقد شده با واگذارندگان کار (عمدتاً شرکت توانیر، ۱۶ شرکت در بخش انتقال برق و ۳۹ شرکت در بخش توزیع برق) با دو بخشنامه ۱۴ و ۱۴/۵ سازمان تامین اجتماعی رو به رو هستند؛ لیکن مشکلاتی برای آنان در اجرای بخشنامه ۱۴/۵ به شرح ذیل ایجاد شده است:

۱. عدم امکان استفاده شرکت های توزیع برق به عنوان واگذارنده کار از بخشنامه ۱۴/۵ سازمان تامین اجتماعی:

سازمان تامین اجتماعی بخشنامه ۱۴/۵ " تحت عنوان نحوه احتساب حق بیمه قراردادهای غیر عمرانی کلید در دست (PC و EPC)" را در سال ۸۳ ابلاغ نمود. سازمان در راستای سیاست های دولت مبنی بر واگذاری بخشی از امور مربوط به برق به بخش خصوصی، شرکت های توانیر و شرکت های برق منطقه ای را در قراردادهایی که با پیمانکاران منعقد می نمایند، برخلاف روال گذشته که تجهیزات را خریداری و در اختیار پیمانکاران قرار می دهند؛ در قراردادهای ساخت یا خرید تجهیزات توام با اجرا یا حمل و نصب به صورت کلید در دست (خرید کالا و تجهیزات و اجرا) به صورت یک قرارداد واحد با پیمانکار، مشمول این بخشنامه نمود که "طبق بند ب این بخشنامه کلیه قراردادها به صورت کلید در دست پروژه های انتقال نیرو و برق رسانی؛ چنانچه قیمت تجهیزات در قرارداد به تفکیک درج شده باشد تا میزان مندرج در صورت وضعیت قطعی کارکرد یا گواهی واگذارنده کار مشروط به اینکه حداکثر تا ۲۵ درصد نسبت به مبلغ مندرج در قرارداد افزایش داشته باشد از محاسبه حق بیمه معاف هستند و حق بیمه کارکرد اجرا و خدمات به شرح مفاد مصرح در بخشنامه مذکور مورد محاسبه قرار می گیرد".

لازم به توضیح است سازمان تامین اجتماعی شرکت های توزیع برق (به عنوان واگذارنده کار) را از شمول این بخشنامه با این استناد که شرکت های توزیع برق، سهامی خاص هستند، خارج دانسته است و تنها شرکت های توانیر و شرکت های برق منطقه ای که در بخش انتقال نیرو فعالیت می کنند، مشمول این بخشنامه می باشند. این امر در حالی است که به گفته فعالان بخش خصوصی در این حوزه، بیشتر سهام مربوط به شرکت توزیع برق متعلق به شرکت توانیر است و شرکت توانیر وابسته به وزارت نیرو است. به علاوه آنکه طبق یک نامه اداری، سازمان تامین اجتماعی خطاب به مدیرکل استان خوزستان در سال ۹۲، در خصوص نحوه احتساب حق بیمه متعلقه به قراردادهای جاری و آتی منعقد فی مابین شرکت های توزیع برق با سایر پیمانکاران، چنین آمده است که "در صورت دارا بودن شرایط لازم و رعایت موارد مندرج در بخشنامه ۱۴/۵ جدید درآمد، اقدام برابر مفاد بخشنامه مذکور بلامانع می باشد." لیکن در ادامه در سال ۹۷، در یک نشست مشترک مسئولین تامین اجتماعی سراسر کشور در استان یزد، این تصمیم گرفته شد که مفاد مندرج در بخشنامه ۱۴/۵ برای شرکت های توزیع برق مورد استفاده نمی باشد، لذا ادارات کل تامین اجتماعی در استان ها، لغو معافیت حق بیمه اجناس خریداری شده در پروژه های کلید در دست در حوزه برق را اعمال نمودند ولی پیمانکاران شبکه برق به اعتبار این بخشنامه تاکنون

در آنالیز قیمت در قراردادهای منعقد با شرکت های توزیع نیروی برق به عنوان کارفرما، حق بیمه سهم کارفرمای خرید اجناس را لحاظ نکرده اند.

۲. وجود ابهام در واژه کلید در دست: در صنعت برق قراردادهای متنوعی وجود دارد ولی در بخش (ب) بخشنامه ۱۴/۵ تنها به واژه کلید در دست (خرید کالا و تجهیزات و اجرا) تصریح شده و مدل های EP و EPC به دنبال واژه کلید در دست همانند آنچه در بخش (الف) این بخشنامه به آن اشاره شده، نیامده است و این موضوع ابهام دارد.

همچنین در تمامی قراردادهای این حوزه، امکان تامین و ارائه بخشی از تجهیزات و مصالح توسط کارفرما وجود دارد، لیکن طبق بخشنامه ۱۴/۵ سازمان تامین اجتماعی، اگر کارفرما در خرید بخشی از مصالح و تجهیزات نقشی داشته باشد، از شمول این بخشنامه خارج می باشد، این امر در صورتی است که مصالح و تجهیزات تعداد زیادی از قراردادهایی که تاکنون به صورت کلید در دست انجام شده اند، توسط کارفرمایان تهیه شده اند.

۳. نبود ضریب مقطوع حق بیمه در قراردادهای حوزه برق: عمده فعالان در حوزه برق صرف نظر از واگذارنده کار به صورت مناقصه وارد معامله می شوند که یکی از شرایط مناقصه قیمت مقطوع می باشد، لیکن از آنجایی که تاکنون هزینه هایی مانند تامین اجتماعی به دلیل نداشتن ضریب مقطوع برای محاسبه حق بیمه برای پیمانکاران فعال در این حوزه معلوم نمی باشد و تمامی شرکت های بخش خصوصی در مواجهه با سازمان تامین اجتماعی دچار مشکل شده اند.

به علاوه آنکه سازمان تامین اجتماعی می بایستی به ازای کاری که انجام می شود، حق بیمه مطالبه نماید، به عبارت دیگر به ازای نیروی انسانی که برای انجام کاری تعریف می گردد و مزدی که پرداخت می شود، حق بیمه مطالبه شود، لیکن تمرکز سازمان بر روی درآمد فعالان است و این امر، یک انحراف معیار است؛ بنابراین لازم است همانطور که سهم هر یک از کارگر، کارفرما و دولت از حق بیمه مشخص شده است، ضریب حق بیمه در این حوزه نیز به صورت مقطوع مشخص گردد.

باعنایت به مطالب فوق، شوراها گفتگوی خوزستان، اصفهان و سندیکای صنعت برق استان اصفهان درخواست نموده اند تا پیشنهادات ذیل در دستور کار شورای گفتگو قرار گیرد:

- شرکت های توزیع برق به عنون واگذارنده کار، مشمول بخشنامه ۱۴/۵ قرار گیرند.
- عنوان بند ب بخشنامه ۱۴/۵ جدید سازمان تامین اجتماعی از قراردادهای به صورت کلید در دست پروژه های انتقال نیرو و برق رسانی به قراردادهای به صورت کلید در دست (EPC , PC) پروژه انتقال نیرو و برق رسانی اصلاح گردد.
- قراردادهای انتقال نیرو و برق رسانی که حداکثر ۳۰ درصد تجهیزات اختصاصی آن توسط کارفرما تامین می شود از شمول این بخشنامه خارج نمی گردد.
- مقطوع سازی ضریب بیمه قراردادها صورت گیرد. به عبارت دیگر ضریب مقطوع حق بیمه برای قراردادهایی که در آینده منعقد می شوند، اعلام شود.